

*Титаренко Любов Михайлівна,  
кандидат економічних наук, доцент  
Національний університет «Полтавська політехніка імені  
Юрія Кондратюка» (Україна)*

## **ІННОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ПІСЛЯВОЄННОГО ПЕРІОДУ**

Після перемоги України у війні проти російської федерації особливого значення набуватиме інноваційний вектор розвитку, коли постане питання відбудови незалежної та конкурентоспроможної держави на всіх рівнях. Інноваційна діяльність України післявоєнного періоду повинна інтегруватися з інвестуванням в інноваційні процеси на основі реалізації інноваційної політики.

За проектом плану відновлення України державна політика має активізувати інновації та реалізовувати системні інструменти модернізації економіки в умовах кризи, на базі фундаментальних положень економічної науки та активізації внутрішніх і зовнішніх факторів соціально-економічного розвитку країни при взаємодії із європейською інноваційною екосистемою.

Забезпечення переходу економіки на нові інноваційні тренди розвитку має включати підвищення рівня інноваційності вітчизняних продуктів, визначення галузевої SMART-спеціалізації кожного регіону, впровадження механізмів реалізації інноваційних галузевих та міжгалузевих пріоритетів в регіонах, у т. ч. через систему промоції, зокрема, на платформі 3S, та створення відповідних стимулів [1]. Особливого значення набуває побудова екосистеми індустрії 4.0 та кластеризації. При цьому має бути державна підтримка розвитку сектору індустрії 4.0, прискорення впровадження концепції індустрії 4.0, підтримка розвитку кластерних ланцюгів виробництва та інтернаціоналізації [1]

Аналітики доводять, що найгірші позиції за складовими, що входять до даного рейтингу, Україна демонструє по таких показниках як інтенсивність досліджень та розробок, що свідчить про низький рівень витрат відносно ВВП на дослідження і розробки; продуктивність та виробництво з доданою вартістю, що свідчить про низький рівень виробництва інноваційної продукції. Дещо кращі позиції за патентною активністю, що означає наявність достатньої кількості та якості людського капіталу та проникненням високих технологій.

Наразі міжнародне співставлення щодо інноваційного розвитку забезпечують численні рейтинги та індекси. Україна представлена у більшості з них, які дають оцінку стану та потенційних можливостей

використання інновацій, забезпечення у сфері технологій та інновацій конкурентоспроможності.

Так, згідно загального рівня інноваційності української економіки, то у Глобальному індексі інновацій у 2021 році Україна посідає 49 місце, у Світовому індексі інновацій за версією Bloomberg – 58, у Індексі інновацій Європейського інноваційного табло – 34 [2].

Тобто, за різними індикаторами позиція України в міжнародних рейтингах інноваційної спроможності є середньою або низькою, що є негативним як для економіки України, так і для окремих індивідів, які не мають змоги реалізувати власні підприємницькі здібності та змушені вдаватися до трудової міграції.

Воєнні дії розпочаті агресором проти України призвела до ще більшої міграції за кордон, що означає значні втрати людського капіталу. Тому у повоєнний період необхідна повна гармонізація правил на ринку праці зі стандартами ЄС. Урядом буде запровадження аналізу та прогнозування потреби в робочій силі на середньострокову перспективу. Особливого значення має аналіз та прогноз кваліфікацій на ринку праці

Вагомого значення набуває гармонізація професійних та освітніх стандартів України до стандартів ЄС. Створення можливостей та налагодження співпраці державної служби зайнятості із службами зайнятості країн ЄС: обмін інформацією про трудових мігрантів, доступ до вакансій, підбір працівників іноземним роботодавцям на підставі двосторонніх договорів між службами зайнятості [1]. Зменшення кількості дозвільних документів, видача єдиного документа, що дає право на роботу й тимчасове проживання в Україні іноземцям та особам без громадянства.

Активне поширення інноваційної діяльності у повоєнний період ставить важливе завдання перед урядом, підприємницьким сектором, суспільством: відбудувати економіку України та вивести її на новий якісний рівень, що стане запорукою розбудови незалежної країни з високим соціально-економічним рівнем життя населення. Це буде можливим також за умови формування підприємницьких компетенцій студентської молоді у сфері інноваційного підприємництва та управління стартап проектами у закладах вищої освіти України.

#### Список використаних джерел

1. Проект Плану відновлення України. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/economic-recovery-and-development.pdf>
2. European Innovation Scoreboard 2021. Most Innovative Countries: веб-сайт. URL: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45940> (дата звернення 14.04.2022).